

INSTITUT ZA FIZIKU

Bijenička cesta 46, Zagreb

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

prosinac 2015. godine

SADRŽAJ:

I.	TEMELJNE ODREDBE	3.
II.	NAZIV RADNOG MJESTA I STRUČNA SPREMA OSOBA ZADUŽENIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA	5.
III.	OBVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA S POSEBNIM OVLASTIMA I ODGOVORNOSTIMA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	7.
IV.	DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA	9.
V.	USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA KONTROLE ISPRAVNOSTI I ODRŽAVANJE OPREME I SREDSTVA ZA GAŠENJE POŽARA	
	<i>a. Kontrola ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara</i>	<i>10.</i>
	<i>b. Održavanje opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara</i>	<i>11.</i>
	<i>c. Održavanje vatrogasnih aparata</i>	<i>11.</i>
	<i>d. Pregled i ispitivanje hidrantske mreže</i>	<i>12.</i>
VI.	OSPOSABLJAVANJE I UPOZNAVANJE RADNIKA S OPASNOSTIMA IZ ZAŠTITE OD POŽARA	
	<i>a. Osposobljavanje radnika</i>	<i>13.</i>
	<i>b. Upoznavanje radnika s opasnostima na radnome mjestu</i>	<i>13.</i>
VII.	OBVEZE RUKOVODITELJA, VODITELJA I DRUGIH RADNIKA ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA I ODGOVORNOSTI ZBOG NEPROVEDBE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	
	<i>a. Obveze rukovoditelja i voditelja</i>	<i>14.</i>
	<i>b. Obveze svih radnika u provedbi mjera zaštite od požara</i>	<i>14.</i>
	<i>c. Odgovornosti zbog nepoštovanja pripisanih i naređenih mjera zaštite od požara</i>	<i>15.</i>
VIII.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA I EKSPLOZIJA	
	1. Osnovne mjere zaštite od požara	
	<i>a. Građevinske mjere zaštite od požara</i>	<i>17.</i>
	2. Mjere zaštite od požara na instalacijama i uređajima	
	<i>a. Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima</i>	<i>20.</i>
	<i>b. Mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama</i>	<i>21.</i>
	<i>c. Mjere zaštite od požara na električnim uređajima i strojevima</i>	<i>21.</i>
	<i>d. Mjere zaštite od požara na uređajima i instalacijama za grijanje</i>	<i>21.</i>
	<i>e. Mjere zaštite od požara na plinskim instalacijama i trošilima</i>	<i>22.</i>
	<i>f. Mjere zaštite od požara na ventilacijskim i klimatizacijskim uređajima</i>	<i>22.</i>
	3. Posebne mjere zaštite od požara	
	<i>a. Posebne mjere zaštite od požara u radnim prostorima</i>	<i>23.</i>
IX.	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	25.

Temeljem članka 21. Zakona o zaštiti od požara (N.N. 92/10); članka 3. *Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara* (N.N. 116/11.) ravnatelj Instituta za fiziku, Bijenička cesta 46 iz Zagreba, 15.12.2015. godine donosi:

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I TEMELJNE ODREDBE

Članak 1

Institut za fiziku (u daljnjem tekstu: Institut), polazeći od vlastitih uvjeta i potreba, a sukladno propisima o zaštiti od požara, ovim Pravilnikom utvrđuje mjere i poslove u svezi s provedbom i unapređivanjem zaštite od požara u svim građevinama u kojima Institut obavlja svoju djelatnost.

Članak 2

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- * temeljne odredbe u provođenju mjera zaštite od požara;
- * ustrojstvo i način rada službe zaštite od požara;
- * broj, naziv radnog mjesta i stručna sprema osoba zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara;
- * obveze i odgovornosti vezano uz provedbu mjera zaštite od požara;
- * obveze i odgovornosti osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi mjera zaštite od požara;
- * način obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara, te ovlaštenja, obveze i odgovornosti za obavljanje unutarnje kontrole
- * način upoznavanja djelatnika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnom mjestu prilikom stupanja na rad ili raspored s jednog radnog mjesta na drugo o opasnostima od požara na tom radnom mjestu kao i način obuke radnika glede mjera zaštite od požara te vođenje evidencije o tome;
- * način osposobljavanja radnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome;
- * način osposobljavanja radnika za rad na radnim mjestima s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije, prije stupanja na rad, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome;
- * službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara sa opisom zaduženja;
- * službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju sustava za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa te drugih instalacija i uređaja čija neispravnost može prouzročiti požar i tehnološku eksploziju;
- * službe i osobe zadužene za razradu postupaka i poduzimanje odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika;
- * kretanje i ponašanje u prostorima ugroženim od požara ili tehnološke eksplozije;
- * ustrojstvo motrenja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara;
- * mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara te prostorije i prostori na koje se one odnose;
- * postupanje djelatnika u slučaju nastanka požara;
- * druge mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara;
- * prijelazne i zaključne odredbe.

Članak 3

Akti i dokumenti koji s ovim Pravilnikom čine cjelinu u području zaštite od požara su:

- rješenje MUP-a o razvrstavanju u kategoriju ugroženosti od požara;
- plan i program osposobljavanja radnika za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom;
- popis i raspored vatrogasnih aparata;
- upisnik o održavanju vatrogasnih aparata (redovni, periodični pregled);

Članak 4.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja, svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se i čuvaju kod djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara.

Članak 5.

1. Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevinama i na prostorima tvrtke, kao i tehničke normative, norme i upute u svezi građevine, instalacija, strojeva, uređaja i drugih sredstava rada.
2. Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.
3. Odgovorna osoba za provedbu propisanih mjera zaštite od požara je ravnatelj Instituta.

Članak 6.

1. Svaki radnik dužan je provoditi propisane mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom, drugim uputama, upozorenjima i zabranama.
2. Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1 ovoga članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u građevinama i na prostorima Instituta radi privremenog ili povremenog obavljanja posla.
3. Radnici drugih pravnih osoba koji obavljaju određene poslove u građevinama i na prostorima Instituta dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i naputaka osobe raspoređene za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara.
4. Odgovornu osobu vanjskog izvođača radova za provođenje mjera zaštite od požara prije početka izvođenja radova imenuje vanjski izvođač radova, koji je dužan ime odgovorne osobe navesti u zahtjevu za izdavanje dozvole za rad koju mu izdaje osobe raspoređene za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara.

Članak 7.

1. Ostale osobe koje obavljaju usluge i sl. u bilo kojem dijelu građevina Instituta dužni su pridržavati se mjera zaštite od požara propisanih ovim Pravilnikom.
2. Međusobni odnosi u svezi provođenja mjera iz st.1. ovog članka mogu se utvrditi ugovorom između Instituta i pružatelja usluge.

II. NAZIV RADNOG MJESTA I STRUČNA SPREMA OSOBA ZADUŽENIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 8.

1. Temeljem članka 20. stavak 5. Zakona o zaštiti od požara za obavljanje poslova zaštite od požara zadužena je djelatnik _____ zaposlen na radnom mjestu _____.
2. Uvjeti za radno mjesto iz stavka 1. ovog članka utvrđeni su sukladno odredbama Pravilnika o stručnim ispitima u području zaštite od požara (N.N. 141/11).
3. Djelatnik _____ položio je stručni ispit kod MUP-a RH (E-____) temeljem kojega obavlja posao *Osobe raspoređene za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje požara Instituta*. (Uvjerenje RH MUP broj: _____ od _____.)

Članak 9.

1. Osoba raspoređena za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje požara Instituta (u daljnjem tekstu: Referent zaštite od požara), je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara i tehnoloških eksplozija u svim građevinskim dijelovima i prostorima u vlasništvu ili na korištenju Instituta, te na svim radnim mjestima i mjestima rada.
2. Referentu zaštite od požara prati propise iz predmetnog područja u cilju provedbe i poboljšanja razine zaštite od požara. U cilju unapređenja zaštite od požara Referent zaštite od požara savjetuje ravnatelja o potrebnim financijskim ulaganjima radi provedbe propisanih mjera zaštite od požara i prihvaćenim pravilima tehničke prakse.

Članak 10.

1. Referent zaštite od požara pri obavljanju kontrole i nadzoru nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija, neposredno priopćava rezultate neposrednom rukovoditelju ili radniku kod kojeg je nadzor obavljen i po potrebi ih unosi u redovna izvješća.
2. Kada Referent zaštite od požara pristupa izradi složenijih rješenja s područja zaštite od požara, može koristiti sve stručne službe i kadrove Instituta.
3. Referent zaštite od požara surađuje s ovlaštenim tvrtkama, institucijama, Profesionalnom vatrogasnom postrojbom i nadležnom Inspekcijom zaštite od požara PU u cilju provođenja propisanih mjera i poboljšanja razine zaštite od požara.

Članak 11.

1. Kada Referent zaštite od požara utvrdi da u radnim i pomoćnim prostorijama ili drugim prostorima nisu zadovoljeni sigurnosni uvjeti za daljnji rad, dužan je o tome pisanim putem izvijestiti ravnatelja.
2. Svaki radnik Instituta dužan je odmah sam ili preko svog neposrednog rukovoditelja prijaviti Referentu zaštite od požara svaki veći poremećaj ili uočenu opasnost od požara ili eksplozije.

Članak 12.

Referent zaštite od požara obavlja sljedeće poslove:

- kontrolu primjene propisa iz zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina te kod nabavke opreme i sredstava za rad;
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima;
- kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti radnika u rukovanju sredstvima za siguran rad i sredstvima za gašenje požara;
- kontrolu izvršenih rekonstrukcija ili adaptacija na građevinama, instalacijama i opremi za rad glede provođenja mjera zaštite od požara;

- daje zahtjev za nabavu potrebne opreme i sredstava za gašenje požara;
- kontrolu provođenja mjera zaštite od požara na radnim mjestima prilikom obavljanja svakog posla, te druge kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara, a koje ovise o specifičnosti svakog radnog procesa;
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- brine o izradi i dopuni općeg akta (Pravilnika zaštite od požara), uputa za rad na siguran način i drugih akata iz područja zaštite od požara;
- koordinira organizaciju osposobljavanja i obuke radnika za rukovanje opremom i sredstvima za gašenje požara;
- koordinira organizaciju redovitog servisiranja i funkcionalnog ispitivanja uređaja i sredstava za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara;
- koordinira organizaciju redovitog, propisanog ispitivanja instalacija, strojeva i postrojenja iz zaštite od požara u skladu s važećim Zakonom i tehničkim propisima.

Članak 13.

Referent zaštite od požara obavlja stručno - tehničke i operativne poslove u području zaštite od požara i neposredno je odgovoran ravnatelju Instituta za organizaciju, operativnu pripremljenost i provedbu preventivnih mjera zaštite od požara na građevinama, građevinskim dijelovima i prostorima u vlasništvu Instituta.

Članak 14.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom propisanih mjera zaštite od požara, Referent zaštite od požara ima pravo:

- udaljiti radnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost drugih radnika ili imovine Instituta u požarno ugroženom području, bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i sl. te o tome izvijestiti ravnatelja Instituta,
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili život i zdravlje ljudi,
- obaviti provjeru znanja radnika glede rukovanja aparatima i opremom za gašenje požara, a onog koji pokaže nepoznavanje uputiti na dodatnu obuku,
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti neposrednom rukovoditelju, te o tome izvijestiti ravnatelja.

III. OBVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA S POSEBNIM OVLASTIMA I ODGOVORNOSTIMA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 15.

U Institutu, pored ravnatelja i Referenta zaštite od požara, a prema njihovim nuputcima, poslove zaštite od požara obavljaju:

- rukovoditelji,
- voditelji,
- domari

Članak 16.

Rukovoditelji i njihovi asistenti:

- svakodnevno obavljaju kontrolu mjera zaštite od požara,
- osiguravaju provođenje mjera zaštite od požara (isključivanje strujnih krugova, korištenje i spremanje lako zapaljivih materijala, dostupnost hidranata i vatrogasnih aparata, provođenje zabrane pušenja i dr.),
- brinu da prostorije i prostori budu uredni i čisti, hodnici prohodni, da se otpadni materijal svakodnevno iznosi, da se uređaji (strojevi) nakon završetka rada isključe iz napajanja strujnim krugovima,
- poduzimaju mjere da se uočeni nedostaci otklone,
- predlažu poboljšanje i unapređenje mjera zaštite od požara,
- rade i druge poslove iz područja zaštite od požara koje im povjeri ravnatelj.

Članak 17.

Voditelji obavljaju i slijedeće poslove:

- potiču radnike na provođenje propisanih mjera zaštite,
- brinu da ni jedan novozaposleni radnik ne počne s radom, a da nije upoznat s opasnostima na radnom mjestu, mjerama zaštite, te da je stručno i praktički osposobljen za gašenje požara i uporabu vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara,
- rade i druge poslove iz područja zaštite od požara koje im povjeri ravnatelj

Članak 18.

Domari obavljaju slijedeće poslove:

- provode svakodnevni nadzor ispravnosti instalacija, strojeva i uređaja,
- provode svakodnevni nadzor nad dostupnosti upozorenja u svezi sa zaštitom od požara na odgovarajućim mjestima,
- obavljaju požarne straže kod poslova zavarivanja i sličnih radova kada je to dozvolom za rad određeno.
- odgovaraju za odvoz smeća i drugog otpadnog materijala,
- rade i druge poslove iz područja zaštite od požara koje im povjeri ravnatelj

Članak 19.

Organizaciju redovitog servisiranja i funkcionalnog ispitivanja uređaja i sredstava za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara obavlja Referent zaštite od požara.

Članak 20.

Svi radnici obavljaju preventivni nadzor prostorija i prostora u vremenu i na način koji propiše Referent zaštite od požara, uz suglasnost ravnatelja.

Članak 21.

Vatrogasnom intervencijom zapovijeda radnik koji je u ugroženom prostoru po zvanju najstariji do trenutka kad na intervenciju izađe Javna vatrogasna postrojba, kad vođenje intervencije preuzima zapovjednik te postrojbe.

IV. DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 22.

Svaki radnik koji opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar dužan je ukloniti opasnost, odnosno ugasiti požar ako to može bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako radnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike i Javnu vatrogasnu postrojbu (JVP) radi početka gašenja požara.

Prilikom dojava o nastalom požaru JVP radnik je dužan dati slijedeće podatke:

- ime i prezime i broj telefona s kojeg se javlja,
- mjesto (lokaciju) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe,
- da li je požar u zgradi (etaža, naziv prostora i smještaj) ili na otvorenom prostoru,
- vrstu materijala koji gori (tekućina, drvo, plastika, tekstil i sl.),
- da li u požaru ima ozlijeđenih.

Članak 23.

Prije napuštanja radne prostorije i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu je dužan:

- isključiti glavnu sklopku za dovod električne struje,
- isključiti dovod plina na zapornom ventilu (ukoliko se u prostoru koristi plin)
- iznijeti na sigurno, ako je moguće, posude s opasnim tvarima ili zapaljivim tekućinama,
- izvesti na siguran prostor motorna vozila,
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostora.

Članak 24.

1. Javljanje požara može se ostvariti telefonom, rukovoditelju ili Referentu zaštite od požara.
2. Svaki radnik ili bilo koja druga osoba koja opazi požar u prostorijama ili na prostoru Instituta ili u neposrednoj blizini ili opazi takovo stanje koje bi moglo izazvati požar, dužna je bez odgode i bez obzira na veličinu požara odmah putem telefona ili usmeno o tome obavijestiti neposrednog rukovoditelja i Referenta zaštite od požara.

Članak 25.

Prema lokaciji nastanka požara, požar se događa na slijedeće brojeve telefona:

	<i>Brojevi telefona</i>
Javnoj vatrogasnoj postrojbi na broj	193
Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS)	112
Referent zaštite od požara)	
Uprava Instituta	

V. USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA KONTROLE ISPRAVNOSTI I ODRŽAVANJE OPREME I SREDSTVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

a. Kontrola ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Članak 26.

1. Svaki radnik dužan je obavljati preventivnu kontrolu ispravnosti strojeva, uređaja, instalacija te opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara u prostoru i prostorijama u kojima obavlja rad te o uočenim neispravnostima ili propustima obavijestiti neposrednog rukovoditelja.
2. Rukovoditelji zaduženi za proces rada u određenom prostoru, dužni su o uočenim ili dojavljenim propustima obavijestiti Referenta zaštite od požara.
3. Referent zaštite od požara dužan je organizirati otklanjanje utvrđenih nedostataka u najkraćem roku.

Članak 27.

1. Ako Referent zaštite od požara utvrdi da postoje ozbiljni nedostaci za siguran tijek rada glede ispravnosti uređaja i opreme za dojavu i gašenje požara mora utvrđene nedostatke odmah otkloniti.
2. U slučaju prekida rada iz razloga navedenih u prethodnom stavku, dužan je o tome obavijestiti ravnatelja.

Članak 28.

Rukovoditelji i voditelji dužni su kontrolirati primjenu mjera zaštite od požara i eksplozija tijekom rada i upozoriti radnike na utvrđene propuste i manje prijestupe glede nepoštovanja propisanih mjera zaštite od požara i eksplozija.

Članak 29.

1. Rukovoditelji, voditelji i domari u redovnom obilasku građevine i prostora obavlja kontrolu ispravnosti uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara, vizualnim pregledom.
2. Ako navedeni u redovnoj kontroli utvrde neispravnost opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara o tome će izvijestiti Referenta zaštite od požara.

Članak 30.

Rukovoditelji, voditelji i domari u sklopu kontrole ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara obavljaju sljedeće poslove:

- kontrolu rasporeda i ispravnosti sredstava i opreme za gašenje požara;
- kontrolu postavljenih znakova upozorenja i znakova zabrane;
- kontrolu načina skladištenja i odlaganja materijala i roba;
- kontrolu prohodnosti unutarnjih putova i evakuacijskih izlaza;
- kontrolu prohodnosti vatrogasnih putova i pristupa objektu za vatrogasna vozila.

b. Održavanje opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Članak 31.

U građevinama Instituta postavljena je ili izvedena sljedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje požara:

1. prijenosni vatrogasni aparati,
2. unutarnja i vanjska hidrantska mreža,

c. Održavanje vatrogasnih aparata

Članak 32.

Održavanje prijenosnih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled te periodični servis i unutarnji pregled.

Članak 33.

1. Redovni pregled vatrogasnih aparata obavlja Referent zaštite od požara najmanje jednom u tri mjeseca prilikom redovnog obilaska građevine, prostorija i prostora.
2. Referent zaštite od požara vodi evidenciju o redovnom pregledu na način propisan *Pravilnikom o vatrogasnim aparatima* (N.N. broj 101/2011) – Upisnik (vidi prilog Pravilnika).
3. Utvrđeni nedostaci moraju se odmah otkloniti.

Članak 34.

Uočene nedostatke u redovnom pregledu otklanja Referent zaštite od požara ili ovlaštenu servisera vatrogasnih aparata.

Članak 35.

1. Periodični servis i unutarnji pregled vatrogasnih aparata obavlja tvrtka koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Proizvođača ili Distributera za obavljanje periodičnog servisa vatrogasnih aparata.
2. Periodični servis vatrogasnih aparata obavlja se najmanje jednom u godini.
3. Sadržaj periodičnog servisa i unutarnjeg pregleda vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti i starosti aparata a propisan je *Pravilnikom o vatrogasnim aparatima*.
4. Serviser vatrogasnog aparata obavezan je o izvršenom periodičkom servisu i unutarnjem pregledu voditi evidenciju propisanu *Pravilnikom o vatrogasnim aparatima* koju prosljeđuje Referentu zaštite od požara.

Članak 36.

1. Mjesto postavljanja aparata za gašenje požara u prostorijama čija površina je veća od 50 m², mora se označiti naljepnicom najmanjih dimenzija 150 x 150 mm, sukladno važećoj hrvatskoj normi HRN ISO 6309 (*stranica 30.*)
2. Vrsta, količina i razmještaj aparata mora biti u skladu s klasom požara koji može nastati u građevini i proračunom požarnog opterećenja građevine.

d. *Pregled i ispitivanje hidrantske mreže*

Članak 37.

1. Redovni pregled hidrantske mreže obavlja Referent zaštite od požara prilikom redovnog obilaska građevine, prostorija i prostora.
2. Redovni pregled obuhvaća vizualni pregled općeg stanja opreme – popunjenost ormarića propisanom opremom i opće stanje opreme (H cijev, mlaznica i kotačić ventila; povezanost ventila, cijevi i mlaznice; oštećenost ormarića i sl.)
3. Uočeni nedostaci moraju se odmah otkloniti a neispravna oprema zamijeniti ispravnom.

Članak 38.

Ispitivanje ispravnosti hidrantske mreže može obavljati ovlaštena pravna osoba koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova RH.

Članak 39.

Funkcionalno ispitivanje unutarnje hidrantske mreže vrši se najmanje jednom godišnje.

Članak 40.

Zidni hidranti moraju biti obojeni crvenom bojom na kojoj se nalazi simbol prema normi HRN ISO 6309. (*vidi prilog str. 30.*)

Članak 41.

Održavanje i ispitivanje hidrantske mreže obavlja se u skladu s *Pravilnikom o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN 08/06)*

Članak 42.

Za vrijeme ispitivanja ispravnosti sastavlja se izvješće u koje se unose sve radnje koje se obavljaju tijekom ispitivanja. Na kraju izvješća daje se zaključak i izdaje se Uvjerenje o ispravnosti hidrantske mreže.

Članak 43.

Zapisnik o prvom ispitivanju i uvjerenje o ispravnosti sustava s prvog ispitivanja sustava mora se pohraniti i čuvati trajno.

VI. OSPOSOBLJAVANJE I UPOZNAVANJE RADNIKA S OPASNOSTIMA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

a. Osposobljavanje radnika

Članak 44.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenim važećim *Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom (N.N 61/94)*.

Članak 45.

Osposobljavanje radnika povjerava se pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje radnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova RH za obavljanje tih poslova. Program osposobljavanja sastoji se iz teoretskog i praktičnog dijela.

Članak 46.

Radnicima koji uspješno polože teoretski i praktični dio programa osposobljavanja izdaje se Uvjerenje čiji je oblik i sadržaj propisan *Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom*.

Članak 47.

Uvjerenja se čuvaju kod Referenta zaštite od požara.

Članak 48.

Upisnik o radnicima koji su sudjelovali u procesu osposobljavanja vodi izvođač programa osposobljavanja.

b. Upoznavanje radnika s opasnostima na radnome mjestu

Članak 49.

Svakog radnika koji prvi put dolazi na radno mjesto, neposredni rukovoditelj je dužan upoznati s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i u njegovoj okolini te poduzimanju mjera zaštite da požar i eksplozija ne bi nastali.

Članak 50.

Radnici koji tijekom rada redovito ili povremeno obavljaju više različitih poslova, moraju za te poslove biti osposobljeni i od neposrednog rukovoditelja upoznati sa svim opasnostima i mjerama zaštite od požara na tim poslovima.

VII. OBVEZE RUKOVODITELJA, VODITELJA I DRUGIH RADNIKA ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA I ODGOVORNOSTI ZBOG NEPROVEDBE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

a. Obveze rukovoditelja i voditelja

Članak 51.

Rukovoditelji i voditelji su odgovorni da se prije početka i za vrijeme izvršavanja radnih zadataka provode mjere zaštite od požara i eksplozije.

Članak 52.

1. Rukovoditelji i voditelji provode nadzor primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara u prostorima i prostorijama u svom djelokrugu rada. O uočenim nedostacima odmah izvješćuju Referenta zaštite od požara.
2. Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovorni su rukovoditelji i voditelji.

Članak 53.

Posebne dužnosti rukovoditelja i voditelja su:

- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti da li su poduzete mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad na radnom mjestu ili radnom procesu, sredstvu rada i u radnoj okolini ako se utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radne operacije izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara, s Referentom zaštite od požara dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka;
- izvijestiti Referenta zaštite od požara o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara.

b. Obveze svih radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 54.

Dužnosti svih radnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozija su:

- poduzimati, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara u svim radnim i pomoćnim prostorijama i prostorima Instituta;
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova;
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima;
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena, stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstava, u bližoj i široj radnoj okolini i svaki kvar ili neispravnost, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti neposrednom rukovoditelju;
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na prostoru i u prostorijama Instituta;
- pri obavljanju posla i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljive, korozivne otrovne i sl) spriječiti njihovo prolijevanje curenje, prosipanje i istjecanje po radnim površinama;
- brinuti se da pristup opremi i sredstvima za gašenje požara bude slobodan i moguć kako bi se oprema i sredstva za gašenje požara nesmetano koristila;

- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije ako nisu osigurane mjere za zaštitu od požara i eksplozije;
- aktivno sudjelovati u gašenju požara u svim prostorijama i prostorima Instituta;
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama upozorenja i znakovima ovješanim i nalijepljenim za njihovu upotrebu.

c. Odgovornosti zbog nepoštovanja propisanih i naređenih mjera zaštite od požara.

Članak 55.

1. Postupak za utvrđivanje povrede radne obveze, vrste lakših i težih povreda radne obveze, mjere i način izvršenja mjera utvrđuju se odgovarajućim općim aktom.
2. Pri izradi općeg akta iz stavka 1 ovoga članka u dijelu kojim se utvrđuje povreda radne obveze iz zaštite od požara obvezno sudjeluje Referent zaštite od požara.

Članak 56.

1. Za neosiguravanje financijskih sredstava za provođenje zakonom i podzakonskim aktima propisanih, naređenih te ovim Pravilnikom određenih mjera zaštite od požara i eksplozije odgovoran je ravnatelj Instituta.
2. Rukovoditelji, voditelji i svi radnici su odgovorni za posljedice koje proizlaze iz obavljanja poslova na radnim mjestima, a na kojima nisu poduzete zakonom i podzakonskim aktima propisane, naređene ili priznate mjere zaštite od požara.
3. Za povrede obveza iz područja zaštite od požara postupak za utvrđivanje odgovornosti izricanje mjera isti je za sve radnike na pojedinim radnim mjestima.
4. U provođenju postupka zbog povreda obveza ocjenjuje se na koji način se provode mjere zaštite od požara u prostorijama i prostorima za koje je radnik zadužen.

Članak 57.

Zbog povreda radne obveze iz zaštite od požara radniku se može izreći jedna od mjera utvrđenih općim aktom.

Članak 58

Lakše povrede radne obaveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- ne sudjelovati u gašenju požara i sprečavanju širenja požara ako su njime nastale manje materijalne štete nakon požara,
- nemarno ili nesavjesno obavljanje obveze u svezi za zaštitom požara, ako nije izazvan požar ili eksplozija, ili je nastala manja materijalna šteta,
- ne prijaviti pojavu koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije,
- nemarno ili nesavjesno ponašati se prema opremi i sredstvima za gašenje požara,
- odbiti rad duži od radnog vremena u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtjeva,
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurana mjere zaštite od požara.

Članak 59.

Teže povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksploziva su:

- ne sudjelovati u gašenju požara i sprečavanju nastanka širenja požara ako su nastale veće štete nakon požara odnosno ako su uzrokovane posljedice po zdravlje i život radnika;
- nemarno ili nesavjesno obavljati radne obveze iz zaštite od požara čijim postupkom je uzrokovan požar ili eksplozija pa je došlo do posljedica po radnike ili imovinu;
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara, zbog čega je nastupila šteta za život i zdravlje radnika odnosno imovinu Instituta;
- neopravdano odbiti izvršiti pojedine odluke, instrukcije i naputka iz zaštite od požara koje je donio i naložio ravnatelj, a zbog čega je došlo do požara ili eksplozije s posljedicama po život i zdravlje radnika ili imovine Instituta;
- ne prijaviti Referentu zaštite od požara pojavu (kvar i sl.) koji može prouzročiti požar ili eksploziju, ako je time nastala posljedica za život i zdravlje radnika ili imovine;
- ne držati se propisa i pravila iz zaštite od požara na radnim mjestima s povećanim opasnostima od požara sukladno ovom Pravilniku o zaštiti od požara ako je time učinjena šteta za život i zdravlje radnika ili imovine;
- odbiti rad duže od punog radnog vremena u slučaju nastanka i gašenja požara ili u slučaju spašavanja imovine nakon gašenja požara ako je time nastala šteta za život i zdravlje radnika ili imovine Instituta.

Članak 60.

Nakon završetka akcije gašenja požara Referent zaštite od požara zajedno s voditeljem akcije gašenja dužan je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprječavanja ponovnog aktiviranja požara,
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar ugašen tijekom noći
- dežurnom tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 61.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i spremi na određena mjesta.

VIII MJERE ZAŠTITE OD POŽARA I EKSPLOZIJA

1. Osnovne mjere zaštite od požara

Članak 62.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama, instalacijama, uređajima za zagrijavanje i rashladnim uređajima, na kojima može doći do nastajanja i širenja požara.

a. Građevinske mjere zaštite od požara

Članak 63 .

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije ili rekonstrukcije gradnje čiji je cilj:

- zaštita radnika koji se nalaze u građevini i građevinskim dijelovima
- zaštita drugih osoba koje se nalaze u njihovoj neposrednoj blizini
- sprečavanje širenja požara - lokaliziranje (prvenstveno izvan područja građevine i njenih dijelova)
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini i građevinskim dijelovima
- očuvanje same građevine i njenih dijelova.

Članak 64.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije ili rekonstrukcije ili gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Članak 65.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda postojećeg stanja građevine i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima te izvođenje građevinskih radova po dokumentaciji za koju je izdana suglasnost. Građevinske konstrukcije se pregledavaju radi utvrđivanja stanja otpornosti protiv požara.

Ulazni i izlazni putovi

Članak 66.

1. Cjelokupan prostor na hodnicima i stubištima i drugim evakuacijskim putovima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen.
2. Nagazna površina podova na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakvih mehaničkih oštećenja, napuknuća, te ne smije biti neravna niti imati nagle promjene visine.

Članak 67.

1. Na izlazima i izlaznim putovima namijenjenim za evakuaciju smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strelicom (standardnim simbolima) tako da su vidljivi i danju i noću.
2. Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Članak 68.

1. Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da neovisno vode na ulicu ili otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.
2. Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može iznositi 50m.

3. Kod višekatnih građevinskih objekata raspored i broj izlaznih vrata treba u pravilu biti takvi da udaljenost između najudaljenijeg radnog mjesta i najbližeg izlaza na stubište ne bude veća od 30 metara.
4. Dužine puta evakuacije može se odrediti i računski, koristeći pri tome horizontalnu brzinu kretanja osoba i vrijeme koje se smatra dovoljnim za udaljavanje do sigurnog prostora, a otpornost konstrukcije na požar. Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvarati u namjeravanom smjeru evakuacije. Ta vrata moraju biti zakretna i izvedena od ne gorivog materijala te se ne smiju zaključavati.
5. Rukohvati i ograde na stepeništu koje služi za evakuaciju osoba trebaju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine.
6. Unutarnja vrata na radnim prostorijama i u prostorijama u kojima postoji opasnost od požara ili eksplozije moraju biti postavljena prema smjeru najbližeg izlaza.
7. Vanjska vrata na radnoj prostoriji moraju se otvarati prema van.

Otvori u zidovima

Članak 69

1. Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati. Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaza (evakuacije), a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.
2. Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno.
3. Sva vrata na skladištima trebaju biti od ne gorivog materijala.

Članak 70.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako otvarati i zatvarati s poda. Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

Zidovi, stupovi i stropovi

Članak 71.

1. Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara kad se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevna dozvola.
2. Oštećenja na zidovima (pukotine, otpadanja) treba popraviti. Popravlja se materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji.
3. U blizini zidova od gorivog materijala ne smiju se postavljati naprave za zagrijavanje niti drugi izvori topline.

Članak 72.

1. Zaštitni premazi (boje) trebaju se obnavljati ako su se počeli ljuštiti ili otpadati. Premazi se ne smiju stavljati na stare premaze već se površina mora prije očistiti.
2. Pregled zidova i stropova mora se obavljati najmanje jedanput u godini, požarnih zidova svakih šest mjeseci, a mjesta prolaza instalacija kroz požarne zidove svaka tri mjeseca.

Članak 73.

1. Kod stropnih konstrukcija koje imaju veću otpornost na požar (namjena im je sprečavanje širenja požara po vertikalni), ne smiju se ostavljati nezaštićeni otvori.
2. Sve stropove treba pregledavati jedanput godišnje, a stropove međukatnih konstrukcija, čija je svrha širenje požara po vertikalni, svakih šest mjeseci.

Članak 74.

1. Svi podovi bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni ne smiju imati nezaštićene otvore. Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje. Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni materijalom potrebne otpornosti protiv požara. Pregled podova treba vršiti jedanput godišnje, a pokrivača i eventualnih otvora svakih šest mjeseci.
2. Sve stropove odnosno međukatne konstrukcije treba pregledavati jedanput godišnje, a obloge kod stropova međukatnih konstrukcija čija je svrha sprečavanje širenja požara po vertikali, svakih 6 mjeseci.

Pokrovi i krovišta

Članak 75.

Pri izgradnji krovišta treba se držati slijedećeg:

- krovišta u pravilu trebaju biti puna, izvedena od negorivog materijala
- gorivi materijal može se upotrebljavati samo u minimalnim količinama koliko je potrebno za hidroizolaciju (ne toplinsku)

Članak 76.

1. Krovni pokrivač ne smije imati mehanička oštećenja. Ako je krovište izvedeno s određenom otpornosti protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom. Ako se upotrebljava izolacijska masa u vrućem stanju, topljenje mase ne smije se obavljati na krovnom prostoru, već se mora dopremati na krovište u zatvorenim posudama.
2. Na sve dijelove krovišta treba biti omogućen pristup barem jednim metalnim stepenicama sa rukohvatima.

Prometnice i prilazi

Članak 77

Pristupne ceste i požarni putovi moraju stalno biti održavani glede sposobnosti vozilima tako:

- da se čiste od snijega,
- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi (prokop), dok nije osiguran drugi pristup do građevina (zaobilaznica, premošćenje preko prekopa i sl.),
- da nisu zakrčeni vozilima,
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima,

Potrebno je osigurati pristup hidrantima.

Dimnjaci

Članak 78

Pregled ispravnosti dimnjaka obavlja ovlašteni dimnjačar u propisanim rokovima.

2. Mjere zaštite od požara na instalacijama i uređajima

a. Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima

Članak 79

U glavnom razvodnom ormaru kao i razvodnim ormarima u pojedinim dijelovima građevina moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Članak 80.

Isključenje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) obavlja se glavnim sklopkama na glavnom razvodnom ormaru građevine ili na razdjelnicima pojedinih dijelova.

Članak 81.

1. Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.
2. Topljivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijavati. Kraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.
3. Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlaštene električari. Zamjena osigurača mora se obavljati samo originalnim ulošcima.

Članak 82.

1. Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni.
2. Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan.
3. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.
4. Ključevi ormara moraju se nalaziti na za to određenom mjestu u prostoru glavnog razvodnog ormara, čiji ključ se mora nalaziti na dostupnom mjestu.

Članak 83.

1. Sklopke u razvodnim ormarima moraju biti tako izvedene da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama, te moraju odgovarati zahtjevima glede njihove namjene.
2. Na sklopkama moraju biti jasno označeni položaji isključeno-uključeno.

Članak 84.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara.

Članak 85.

1. Električne instalacije podliježu obvezi periodičkog ispitivanja svake 4 godine (ispitivanje otpora izolacije električne instalacije te zaštite od indirektnog napona dodira).
2. O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ovlaštene ispitivač je dužan izdati pisani nalaz iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se otkloni nedostatak glede zaštite od požara.
3. Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno važećim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije.

b. Mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama

Članak 86.

1. Gromobranska instalacija mora biti izvedena, održavana i postavljena tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.
2. Pregled gromobranskih instalacija tijekom upotrebe mora se obavljati:
 - poslije svakog popravka
 - nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju
 - u redovnim periodičnim razmacima, ovisno o vrsti građevine ili njenog građevinskog dijela, a u skladu s odredbama *Tehničkog propisa za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama (NN 87/08, 33/10)*.
3. O svakom pregledu ovlaštena ustanova sastavlja zapisnik u koji unosi sve vrijednosti dobivene pregledom i mjerenjem i iz njega se mora vidjeti da li je instalacija ispravna i koji su popravci eventualno potrebni na njoj.

c. Mjere zaštite od požara na električnim uređajima i strojevima

Članak 87.

1. Prije početka rada vizualno treba pregledati svaki uređaj (stroj) i prostor oko njega. Pristup komandama i tipkalima za zaustavljanje rada mora uvijek biti slobodan. Po završetku rada uređaj (stroj) se mora: staviti u beznaponsko stanje i prostor oko njega ostaviti čist te ukloniti sve zapaljive materijale i tvari.
2. Čišćenje strojeva mora se obavljati kada je stroj izvan pogona. Čišćenje i održavanje strojeva, kada se upotrebljavaju zapaljive tekućine može se obavljati samo ako je osigurano djelotvorno provjetranje.
3. Strojevi i uređaji se moraju pregledavati i ispitivati u redovnim periodičnim razmacima. O pregledu i ispitivanju ovlaštenu ispitivača je dužan izdati pisani nalaz iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

Članak 88.

Zabranjena je uporaba električnih uređaja za zagrijavanje i električnih kuhala s otvorenom žarnom niti.

d. Mjere zaštite od požara na uređajima i instalacijama za grijanje

Članak 89.

Svi uređaji i instalacije za grijanje moraju biti izvedeni i održavani tako da ne postoji opasnost od nastanka požara. Prostor kotlovnice mora biti čist i ne smije se koristiti kao skladišni prostor.

Članak 90.

Periodičan pregled i ispitivanje kotlovnice vrši ovlaštena pravna osoba u skladu s odredbama važećih propisa.

e. Mjere zaštite od požara na plinskim instalacijama i trošilima

Članak 91.

Plinske instalacije moraju biti izvedene u skladu s važećim propisima ili priznatim pravilima tehničke prakse te u skladu s propisanim normama od strane distributera plina.

Članak 92.

1. Dozvoljeno je korištenje samo atestiranih plinskih trošila.
2. Redovito održavanje plinskih trošila obavlja ovlašteni serviser u skladu s rokovima propisanim od strane proizvođača.
3. Ovlašteni serviser dužan je sastaviti pisano Izvješće o obavljeno servisu i poduzetim radnjama odnosno zamijenjenim neispravnim dijelovima.

Članak 93.

1. Ispitivanje ispravnosti (nepropusnosti) plinskih instalacija vrši ovlaštena tvrtka, u rokovima propisanim od strane distributera plina.
2. Nakon provjerenog ispitivanja ovlaštena tvrtka dužna je izdati uvjerenje o pogonskom stanju (nepropusnosti) plinske instalacije.
3. Funkcionalno ispitivanje plinskih trošila obavlja ovlaštena tvrtka u propisanim rokovima.

f. Mjere zaštite od požara kod korištenja ventilacijskih i klimatizacijskih uređaja

Članak 94.

Svi dijelovi ventilacijskog sustava (ventilacijske cijevi, ventilator i dr.) moraju biti izvedeni od negorivog materijala, s glatkim unutarnjim površinama i bez izbočenih dijelova na koje bi se mogle skupljati čestice prašine i masnoće.

Članak 95

Ventilatori i njihovi dijelovi moraju biti izrađeni tako da pri radu, uključivanju ili isključivanju ne dođe do:

- stvaranje električnog luka ili iskre
- zagrijavanje električnog vodiča
- stvaranje statičkog elektriciteta
- stvaranje iskre zbog udara ili međusobnog trenja dijelova ventilatora.

Članak 96.

Ventilacijski sustav (ventilacijske cijevi, ventilator i dr.) moraju se redovito pregledavati, a nataložene čestice masnoće i prašine uklanjati periodično svaka tri mjeseca, a u skladu s odredbama važećeg Pravilnika za ventilacijske i klimatizacijske sisteme.

3. Posebne mjere zaštite od požara

Članak 97.

Pod posebnim mjerama zaštite od požara smatraju se mjere zaštite od požara koje se moraju provoditi u pojedinim prostorijama ili prostorima Instituta. Pod posebnim mjerama zaštite od požara smatraju se postupci koji osiguravaju da do požara ne dođe, a ako do požara dođe da se opasnosti svedu na najmanju moguću razinu.

Članak 98.

U laboratorijima Instituta, u prostorijama gdje se upotrebljavaju ili skladište zapaljive tekućine ili druge zapaljive tvari i arhivira dokumentacija zabranjeno je pušenje, upotreba otvorenog plamena, alata koji iskri, te držanje i smještaj tvari koje su sklone samozapaljenju.

Članak 99.

Otpadni materijal (masti, ulja, masne krpe, plastična i druga ambalaža, kao i drugi otpadni materijal) moraju se nakon završetka rada iznijeti iz radnih i ostalih prostorija na za to određeno mjesto.

Članak 100.

Institut je ustanova u kojoj je zabranjeno pušenje u svim zatvorenim prostorima.

Članak 101.

1. Posebne mjere zaštite od požara propisuju voditelji odjela unutar kojih se koriste tvari koje mogu uzrokovati požar izradom uputa o postupcima i mjerama koje se moraju provoditi u pojedinim prostorijama i na prostorima Instituta.
2. O svakoj promjeni uputa voditelji obavještavaju Referenta zaštite od požara.
3. Primjenu uputa odobrava ravnatelj.

Članak 102.

1. Posebne mjere obuhvaćaju upotrebu, čuvanje i skladištenje zapaljivih tekućina i drugih zapaljivih materijala.
2. Čuvanje i skladištenje zapaljivih tekućina i drugih zapaljivih materijala mora se obavljati sukladno važećim propisima.

a. Posebne mjere zaštite od požara u skladištima

Članak 103.

1. Put za evakuaciju mora biti neprekidan, ravan, uvijek slobodan i prohodan u smjeru izlaza. Širina puta za evakuaciju mora iznositi najmanje 0,8 m. Izlazna vrata moraju se otvarati prema van, a širina vrata mora iznositi najmanje 0,8 m.
2. Udaljenost uskladištene robe od električnih sklopki mora biti takva da je do istih osiguran nesmetan pristup, a od rasvjetnih mjesta i grijaćih tijela koja nemaju štitnik za zračenja topline udaljenost uskladištene robe ne smije biti manja od 0,5 m.
3. Vatrogasni aparati i hidrantski ormarići ne smiju se zakloniti skladištenom robom.
4. Zabranjeno je pušenje u svim dijelovima skladišta.

b. Posebne mjere zaštite od požara u laboratorijima

Članak 104.

1. Čišćenje, pranje i održavanje svih sredstava rada izvodi se isključivo u skladu s pisanim uputama i propisanim sredstvima nakon što se isti isključe iz napona el. struje.
2. Put za evakuaciju mora biti neprekidan, ravan, uvijek slobodan i prohodan u smjeru izlaza. Širina puta za evakuaciju mora iznositi najmanje 0,8 m.
3. Vatrogasni aparati i hidrantski ormarići ne smiju se zakloniti skladištenom robom.
4. Zabranjeno je pušenje u svim laboratorijima.

c. Posebne mjere zaštite od požara u radionici održavanja

Članak 105.

1. Način skladištenja motornog benzina kao i rukovanje istim mora se provoditi isključivo u skladu s pisanim uputama za siguran rad.
2. Čišćenje, pranje i održavanje svih sredstava rada za održavanje okoliša izvodi se isključivo u skladu s pisanim uputama i propisanim sredstvima nakon što se isti isključe iz pogona.
3. Zabranjeno je pušenje tijekom izvođenja svih poslova održavanja.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 106.

Izmjene i dopune ovoga Pravilnika donose se na način i prema postupku utvrđenom za njegovo donošenje.

Članak 107.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti od požara, koji je donijet 28.07. 2004. godine.

Članak 108.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči.

U Zagrebu, 22.12.2015.

Utvrđuje se da je ovaj Pravilnik objavljen na oglasnoj ploči dana 15.12.2015., te je stupio na snagu dana 22.12.2015.

U Zagrebu, 15.12.2015.

Ravnatelj:

INSTITUT ZA FIZIKU

Bijenička cesta 46, Zagreb

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

PRILOZI

RJEŠENJE O KATEGORIZACIJI GRAĐEVINA

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

1. OSNOVE GORENJA I GAŠENJA 2 sata

- a) Osnovni pojmovi o gorenju
 - podjela tvari s obzirom na gorivost
 - agregatna stanja
 - uvjeti potrebni za nastanak gorenja
 - produkti gorenja
 - temperature paljenja
 - zrak (kisik)

- b) Osnovni pojmovi o gašenju
 - voda
 - CO₂
 - prah
 - priručna sredstva
 - mjere zaštite pri gašenju požara
 - uporaba opreme i sredstava za gašenje

2. POŽARNE OPASNOSTI I MJERE ZAŠTITE OD POŽARA 2 sata

- uzroci nastajanja požara
- uvjeti za širenje požara
- mjere zaštite kod držanja i rukovanja zapaljivim tekućinama i plinovima u stambenim objektima, preventivne mjere kod ložišta, električnih instalacija, grijačih uređaja te evakuacija

3. OPREMA I SPRAVE ZA GAŠENJE 1 sat

- ručni aparati za gašenje požara i njihova primjena
- hidranti, hidrantska oprema i njihova primjena
- priručna sredstva i njihova primjena

4. GAŠENJE POŽARA U POSEBNIM UVJETIMA 1 sat

- na električnim instalacijama
- na zapaljivim tekućinama
- na loživim uređajima
- na motornim vozilima
- na zapaljenoj osobi

5. PRAKTIČNA VJEŽBA GAŠENJA POŽARA VATROGASNIM APARATIMA I HIDRANTIMA 2 sata

TEORIJSKI DIO	6 sati
PRAKTIČNI DIO	2 sata

UPISNIK REDOVITIH PREGLEDA APARATA ZA GAŠENJE POŽARA

(jednom u tri mjeseca temeljem čl. 7. Pravilnika o vatrogasnim aparatima N.N. 101-11)

(naziv i sjedište korisnika)

prostorija i/ili prostor za smještaj aparata vrste aparata i rok pregleda				činjenice koje se utvrđuju redovitim pregledom			
Prostorija (prostor)	Tip aparata	Serijski broj aparata	Serijski broj evidencijske naljepnice	uočljivost i dostupnost aparata	opće stanje aparata	kompletnost aparata	stanje plombe, zatvarača i ventila

Uočene nedostatke na aparatima pod brojem _____
_____ otklonio _____

NAZIV OVLAŠTENE PRAVNE OSOBE KOJA ODRŽAVA VATROGASNI APARAT:

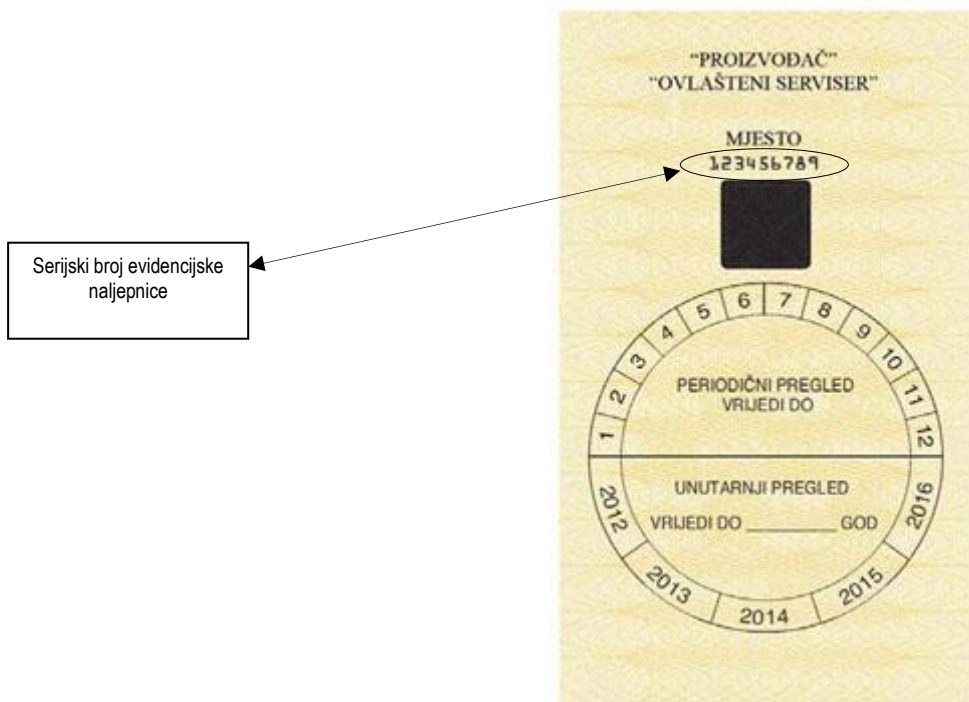
--

datum obavljenog redovitog pregleda: _____

datum ponovnog redovitog pregleda: _____

rok za ponovni periodički pregled: _____

Voditelj upisnika: _____

HRN ISO 6309

Svaki hidrantski ormarić mora biti obilježen simbolom prema normi HRN ISO 6309

HRN ISO 6309

Mjesto postavljanja aparata za gašenje požara u prostorijama čija površina je veća od 50 m², mora se označiti naljepnicom najmanjih dimenzija 150 x 150 mm, sukladno važećoj hrvatskoj normi HRN ISO 6309.

UPUTE ZA SIGURAN RAD

POŽAR I EKSPLOZIJE

- *svi uređaji, strojevi i instalacije na el. pogon, kao i sredstva i uređaji za gašenje požara moraju se redovito ispitivati i održavati u ispravnom stanju.*
- *sva oprema i sredstva za gašenje požara (hidranti, aparati) moraju biti smješteni na vidljivom mjestu i u svakom trenutku dostupni, a radnici moraju poznavati njihov raspored.*
- *radnici moraju biti osposobljeni iz područja zaštite od požara.*
- *radnici su dužni svakodnevno provoditi preventivne preglede sredstava rada, opreme i instalacija u smislu zaštite od požara.*
- *sve uočene nedostatke radnici su dužni odmah prijaviti nadređenoj osobi koja je dužna osigurati otklanjanje istih.*
- *ventilacijski kanali moraju se održavati, ispitivati i čistiti u skladu s propisima.*
- *nakon završetka rada, isključiti dovod struje na strojevima i uređajima.*
- *ne ostavljajte bez nadzora uključene električne uređaje ili plinska trošila.*

- *u slučaju vatre, dima ili mirisa paljevine odmah obavijestite odgovornu osobu u smjeni.*
- *odgovornoj osobi odmah prijavite i svaku drugu sumnjivu situaciju ili osobu (navedite jasno točan opis mjesta i prirodu nezgode ili događaja)*
- *ukoliko je objavljena evakuacija građevine ili dijela građevine u kojoj se nalazite mirno krenite prema najbližem slobodnom izlazu.*
- *vodite računa o teško pokretnim, ozlijeđenim osobama ili posjetiteljima koji ne poznaju raspored izlaza odnosno način evakuacije u građevini.*

- *Osigurajte pristup zgradama vatrogasnim vozilima i putove za evakuaciju ljudi*
- *Spašavanje osoba ima prednost pred gašenjem*
- *Izbjegavajte dim, izlaganjem dimu gubite svijest*
- *Vatrogasnim aparatom gasite požar s udaljenosti od oko 5 metara*
- *Ne otvarajte naglo vrata, držite se što niže podu, tj. u sagnutom položaju*
- *Na otvorenom prostoru gasite niz vjetar*

VAŽNI TELEFONSKI BROJEVI

HITNA POMOĆ	194
VATROGASNA POSTROJBA	193
POLICIJA	192
DUZS	112

Elektra (distributer el. energije)		
Distributer plina		
Odgovorna osoba		

Navedene brojeve postaviti na uvijek vidljivo mjesto pored svakog telefona s izravnom vanjskom telefonskom linijom.